

HUNDEN

– MENNESKETS BEDSTE VEN!

DANMARKS
JÆGERFORBUND

INDHOLD

Forord	3
Ulven-hundens forfader	7
Mennesket og ulven	9
De første spor af hunde	11
Hunde i dag	13
Hundens rolle i dag	15
Træning af hunde	19
Hunde på jagt	23

KÆRE LÆSER

I dette hæfte kan du læse om hundens spændende historie. Fra dens oprindelse som ulv til dens rolle i dag som kæledyr, arbejdshund og jagtkammerat har hunden gennemgået en stor udvikling.

Du vil lære, hvordan ulven blev til hunden, og hvordan hunden har tilpasset sig menneskets behov gennem tusinder af år. Teksten forklarer også ulvens anatomi og liv som flokdyr samt fortæller, hvordan samarbejdet mellem mennesker og ulve begyndte.

Vi kigger også på hundens rolle i dag. Hunden er både en trofast ven og en vigtig hjælper. Den arbejder som jagthund, servicehund og kæledyr, som er eksempler på, hvor alsidig og tilpasningsdygtig arten er.

Hæftet indeholder sjove og spændende fakta om hunde, som viser deres unikke egenskaber og fantastiske evner. Uanset om du er hundeejer, hundeelsker eller bare nysgerrig, vil dette hæfte hjælpe dig med at forstå hunden som art.

God læselyst!

ULVEN

**MERE VIDEN
OM ULVEN:**

Scan koden med din telefon

ULVEN – HUNDENS FORFADER

Ulven (*Canis lupus*) er et rovdyr og stamfader til hunden.
Den har levet i millioner af år og findes mange steder i verden.
Ulven er god til at tilpasse sig og spiller en vigtig rolle i naturen.

Krop og udseende

Ulven har en stærk og slank krop, der er god til jagt og lange ture. Den kan veje mellem 25 og 50 kg og måler op til 1,5 meter i længden. Dens ben er lange, så den kan løbe hurtigt, op til 60 km/t. Ulvens poter er bygget til at gå på sne og ujævnt underlag.

Hovedet er stort med kraftige kæber og 42 tænder. Tænderne kan flænse kød og knuse knogler for at få fat i marv, som er vigtig energi. Pelsen er tæt og vandafvisende og kan være grå, brun, sort eller hvid. Den hjælper ulven med at skjule sig i naturen.

Liv og flok

Ulve lever i flokke med 5-15 medlemmer. Flokken ledes af et alfa-par. Sammen jager de store dyr som hjorte og elge. Ulve bruger hyl, kropssprog og lugt til at kommunikere og arbejde sammen.

De har stærke sanser. Ulvens lugtesans kan opdage dufte på lang afstand. Den hører svage lyde og ser godt i mørke.

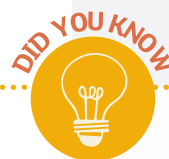
Ulve får 4-6 hvalpe pr. kuld. Hele flokken hjælper med at passe dem. Det styrker flokken og giver større chance for at overleve.

Historie

Ulven har levet i mindst 2 millioner år. For 20.000-40.000 år siden begyndte nogle ulve at bo tæt på mennesker. Det var starten på, at ulven blev tæmmet.

I mange år jagede mennesker ulve, fordi de angreb husdyr. Det gjorde, at ulven forsvandt fra store områder. I dag er ulven fredet i mange lande, herunder Danmark. Den er begyndt at vende tilbage til nogle områder.

Ulven er en stærk og tilpasningsdygtig art og spiller stadig en vigtig rolle i naturen.

Den ældste hund

Den ældste hund, der nogensinde har levet, var en australsk kvæghund ved navn Bluey.

Den blev hele 29 år og 5 måneder gammel!

MENNESKET OG ULVEN

Ulven (*Canis lupus*) og mennesket har haft et langt og kompliceret forhold. Det begyndte for titusinder af år siden. Fra at være fjender blev de samarbejdspartnere, og senere kom hunden til at spille en vigtig rolle i menneskets liv. Historien om mennesket og ulven handler om både konflikt og samarbejde.

Ulven som konkurrent

For 40.000–20.000 år siden levede ulve og mennesket tæt på hinanden. Begge jagtede store dyr som hjorte og rensdyr. De konkurrerede derfor om føden. Ulve levede i flokke og samarbejdede om jagten, ligesom mennesker gjorde. Måske lærte mennesker af ulvene og blev inspireret af deres jagtteknikker.

Fra fjender til hjælpere

Samarbejdet mellem mennesker og ulve begyndte, da nogle ulve nærmede sig menneskets lejre. De søgte madrester og holdt sig tæt på. De mest rolige ulve klarede sig bedst og fik unger, som var endnu mere tolerante over for mennesker.

Efterhånden blev nogle ulve tamme og hjalp med jagt. Ulvene advarede også mennesker om farer. Til gengæld fik de mad og beskyttelse. Dette var starten på tamhunden (*Canis lupus familiaris*). Hunden blev en vigtig partner for mennesker, både som jæger, vogter og ven.

Forskning viser, at ulve blev tæmmet for 20.000–40.000 år siden, selvom vi ikke ved præcist hvor og hvornår.

Ulven i mytologi og kultur

Ulven har haft en vigtig plads i mange kulturer. I nordisk mytologi var ulven både

frygtet og respekteret. Fenrisulven (en overnaturlig kæmpeulv) var en farlig skabning, men ulven blev også forbundet med styrke.

I Rom blev ulven set som en beskytter. Ifølge myten blev Romulus og Remus, Roms grundlæggere, opfostret af en ulv. Nogle oprindelige folk betragtede ulven som en åndelig guide og et symbol på familie og samarbejde.

I modsætning til dette så landmænd ofte ulve som fjender, fordi de angreb husdyr. Derfor blev mange ulve jaget, især i middelalderen.

Ulve i dag

I moderne tid er ulve næsten blevet udryddet i store dele af Europa og Nordamerika. De blev set som farlige og blev ofte gjort til skurke i historier og film.

I dag ved vi, at ulve er vigtige for naturen. De holder bestanden af byttedyr i balance og gavner biodiversiteten. Projekter som f.eks. det i Yellowstone National Park har vist, hvordan ulve kan genoprette økosystemer.

Selvom ulven er vigtig, opstår der stadig konflikter, når de angriber husdyr.

Det kræver dialog og forskning at finde løsninger, så mennesker og ulve kan leve side om side.

DE FØRSTE SPOR AF HUNDE

Hunden er menneskets ældste ven og stammer fra ulven (Canis lupus). Domesticeringen af hunden begyndte for mindst 20.000-40.000 år siden. Det skete, da nogle ulve nærmede sig menneskers bopladser for at finde madrester. De mest sociale og rolige ulve blev en del af menneskers liv som jagtpartnere og beskyttere.

Genetiske forskelle mellem ulve og hunde

Hunde (Canis lupus familiaris) har ændret sig meget fra deres forfader, ulven. En vigtig forskel er, at hunde kan fordøje stivelse bedre end ulve. Hunde har mange kopier af genet for amylase, et enzym der nedbryder stivelse. Ulve har kun to kopier af genet, mens hunde kan have op til 30. Dette skyldes deres lange liv sammen med mennesker og deres adgang til kulhydratrig mad som madrester.

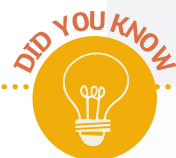
Hunde adskiller sig også i adfærd. De er blevet mere sociale og mindre aggressive. Disse egenskaber gør dem lettere at omgås for mennesker. Hundens udseende er også ændret: De har kortere snuder, bredere hoveder og mere nuttede træk end ulve.

Tilpasning til miljøer

Nogle hunde har tilpasset sig særlige miljøer. For eksempel spiser grønlandske slædehunde primært kød og fedt ligesom ulve, fordi de lever i arktiske områder. Moderne hunde er gennem avl blevet forskellige i størrelse, temperament og pels, noget som ulve ikke er.

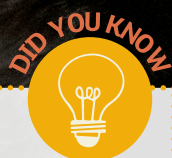
Et gammelt venskab

Det ældste fund, der viser menneskets samliv med hunde, er 14.200 år gammelt. Det blev fundet i Oberkassel, Tyskland. Her blev en mand, en kvinde og en hund begravet sammen. Denne hund var genetisk forskellig fra en ulv.

Menneskets ældste ven

Hunde er tæt forbundet med mennesker, både biologisk og socialt. De er en unik art, der har fulgt os gennem tusinder af år.

**Hunde sveder
gennem poterne.**

I modsætning til
mennesker sveder hunde
ikke over hele kroppen.

De sveder kun gennem
poterne og køler sig ved
at halse.

HUNDE I DAG

I dag findes der over 400 hunderacer, som viser, hvor forskellig hundens anatomi og udseende kan være. Denne variation skyldes både naturlige og menneskeskabte avlsprocesser gennem tiden.

Fra arbejdshunde til selskabshunde har hundens udvikling fulgt menneskets behov og ønsker.

Hundens krop og opbygning

Alle hunde stammer fra ulve og har en grundlæggende kropsbygning, selvom racerne varierer meget i størrelse og form.

En hunds skelet består af omkring 319 knogler (afhængig af halens længde) knogler, som giver den styrke og smidighed. Hundens muskler er designet til både udholdenhed og kraft, hvilket gør den gode til at løbe og jage.

Poterne har tykke trædepuder, der beskytter mod hårde overflader, og kløerne hjælper med at grave og holde balancen.

Hundens fordøjelsessystem er tilpasset en alsidig kost. Selvom dens forfædre primært spiste kød, kan moderne hunde fordøje både kød, korn og grøntsager. Hundens tænder er skarpe og gode til både at rive kød fra ben og tygge planter.

Skærpede sanser

Hundens sanser er meget veludviklede. De har en lugtesans, der er blandt de bedste i verden. Hundens næse har op til 300 millioner lugtreceptorer, mens mennesker kun har

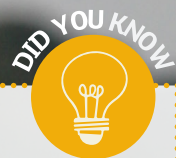
omkring 5 millioner. Dens hørelse er også skarp og kan opfange meget høje lyde, som mennesker ikke kan høre.

Hundens syn er særligt godt til at se bevægelser, men den har sværere ved at se farver end mennesker. Disse evner gør hunde nyttige som sporhunde, vagthunde og servicehunde.

Sociale evner

Hunde er meget sociale dyr og har let ved at samarbejde med både mennesker og andre dyr. De knytter tætte bånd til mennesker og aflæser nemt vores ansigtsudtryk og kropssprog. Dette gør dem til nogle af de mest intuitive dyr, når det handler om at forstå mennesker. Hormonet oxytocin, som fremmer tillid og samhørighed, spiller en vigtig rolle i deres sociale adfærd.

Hunden er et unikt dyr, der kombinerer styrke, skarpe sanser og sociale egenskaber. Dette gør den til både en værdifuld hjælper og en trofast ven for mennesker.

Fantastisk hørelse.

Hunde kan høre lyde, der er fire gange længere væk, end vi kan.

De kan også opfange frekvenser, som mennesker ikke kan høre.

HUNDENS ROLLE I DAG

**Hunde spiller en vigtig rolle i nutidens samfund.
De bruges til mange forskellige formål og
har et tæt bånd til mennesker.**

Kæledyr og familiemedlemmer

De fleste hunde er kæledyr, der lever som en del af familien. De giver selskab, tryghed og glæde til deres ejere.

Arbejdshunde

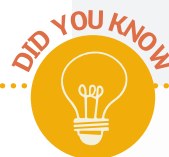
Hunde har også praktiske funktioner. De bruges som jagthunde, hvor de sporer og apporterer (henter) byttet. Arbejdshunde hjælper med eftersøgning og sikkerhed og udfører opgaver, som mennesker ikke kan klare alene.

Service- og teraphunde

Nogle hunde er trænet til at hjælpe mennesker med særlige behov. Servicehunde udfører praktiske opgaver for personer med fysiske handicap, mens teraphunde giver støtte til dem med psykiske udfordringer.

Hundesport

Hundesport som agility og lydighed er populære aktiviteter, der styrker samarbejdet mellem hund og ejer.

Halen afslører følelser.

En logrende hale betyder ikke altid, at hunden er glad.

Halen kan også vise spænding, angst eller forsvarsberedskab, alt efter hvordan den bevæger sig.

MENNESKET OG HUNDEN

DID YOU KNOW

Hunde drømmer ligesom mennesker.

Hundes hjerner har søvnmønstre, der ligner menneskers.

Når din hund sparker med benene eller laver små lyde i søvne, drømmer den sandsynligvis!

TRÆNING AF HUNDE

Træning er vigtig for alle hunde, uanset om de er kæledyr, arbejdshunde eller servicehunde. Træning handler ikke kun om kommandoer, men også om at skabe et trygt og godt forhold mellem hund og ejer.

HVORFOR ER TRÆNING VIGTIG?

Sikkerhed for hund og omgivelser

En veltrænet hund opfører sig godt i forskellige situationer. Den kan for eksempel gå roligt ved siden af ejeren, komme, når der bliver kaldt, og lade være med at jage biler eller andre dyr. Dette beskytter både hunden selv og andre mod ulykker.

Et stærkere bånd mellem hund og ejer

Træning hjælper hund og ejer med at forstå hinanden bedre. Hunden lærer, hvad der forventes af den, og ejeren lærer at kommunikere klart med hunden. Dette styrker deres forhold og gør hverdagen lettere.

Mental stimulering til hunden

Hunde er kloge og har brug for udfordringer for at trives. Træning giver hunden noget at lave og forhindrer, at den keder sig. Kedsomhed kan føre til problemer som gøen eller ødelæggelse af ting.

Forebyggelse af adfærdsproblemer

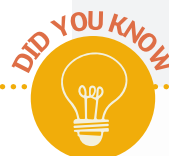
Nogle hunde opfører sig dårligt, fordi de ikke ved, hvad de må og ikke må. Træning giver klare regler og rutiner, så hunden føler sig tryk. Det gør livet lettere for både hund og ejer.

Bedre socialisering

Træning hjælper hunden med at vænne sig til andre hunde, mennesker og nye steder. Det gør den mere tryk og afslappet i sociale situationer. Dette reducerer risikoen for frygt eller aggression.

Forberedelse til specielle opgaver

Nogle hunde har vigtige opgaver, som kræver særlig træning. For eksempel kan arbejdshunde spore bytte eller finde savnede personer, og servicehunde kan hjælpe personer med handicap i hverdagen.

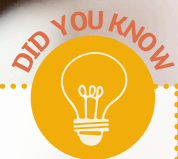
En "sjette sans".

Hunde kan mærke ændringer i vejret og opfatte menneskers følelser. Mange tror, at de også kan fornemme fare eller naturkatastrofer, før de sker.

JAGTEN OG HUNDEN

En utrolig lugtesans.

Hundes lugtesans er op til 100.000 gange bedre end menneskers.

De har cirka 300 millioner lugtreceptorer i næsen, mens mennesker kun har omkring 5 millioner.

HUNDE PÅ JAGT

**En jagthund er en hund, der hjælper jægere under jagt.
Jagthunde har særlige evner og trænes til forskellige opgaver.
De inddeles i kategorier baseret på, hvad de skal gøre.**

TYPER AF JAGTHUNDE

1. Apporterende hunde

Disse hunde henter nedlagt vildt uden at skade det. De bruges især til jagt på fugle som ænder og fasaner.

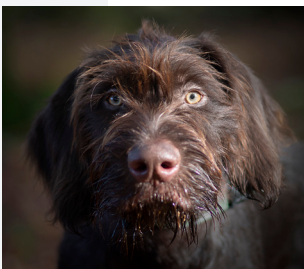

2. Stående jagthunde

Disse hunde finder frem til vildtet og står stille for at vise, hvor det er. De bruges mest i åbne landskaber til fuglejagt.

3. Stødende jagthunde

Disse hunde søger tæt på jægeren og skræmmer vildtet op, så det kan skydes. De anvendes til jagt på fugle og små pattedyr.

4. Gravhunde

Gravhunde jagter dyr i huler, som ræve og grævlinger. De kan enten drive dyrene ud eller vise, hvor de gemmer sig.

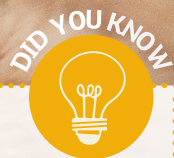
5. Drivende hunde

Drivende hunde følgervildtets spor og driver det mod jægerne. De bruges til jagt på hjortevildt, harer og vildsvin.

6. Sporhunde/Schweisshunde

Sporhunde finder vildt, der er såret og gemmer sig. De har en fremragende lugtesans og bruges til eftersøgning af vildt, der er anskudt eller påkørt.

Hunde genkender ansigter.

Hunde kan genkende sin ejeres ansigt og reagere på hans/hendes udtryk.

De er særligt gode til at forstå glæde og vrede.

FÆLLES TRÆK FOR JAGTHUNDE

Fantastisk lugtesans:

De kan finde og følge spor over lange afstande.

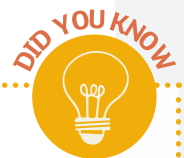
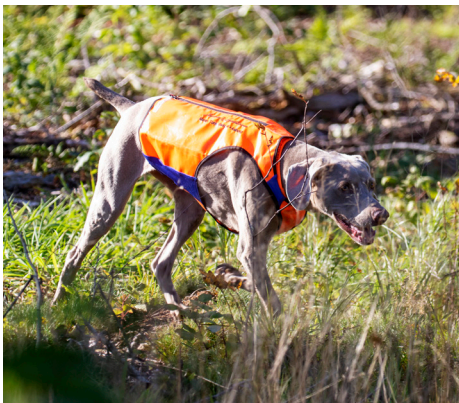
Arbejdsvilje:

De elsker at træne og arbejde.
Jagthunde kræver regelmæssig træning for at holde deres evner ved lige.

Samarbejdsevne:

De er gode til at arbejde sammen med jægeren og lytte til kommandoer.

Alle jagthunde spiller en vigtig rolle i jagtens verden og er en uvurderlig hjælp for jægere.

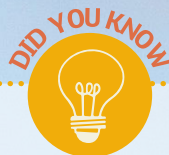

Lov om jagthunde i Danmark.

I Danmark er det lovpligtigt at have en egnet hund med, når man jager med haglgevær på ikke-klovbærende vildt.

Dette står i Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning (§ 24).

Hundes næser er unikke.

Ligesom menneskers fingeraftryk er hver hunds næsemønster helt unikt.

Det kan bruges til at identificere hunde, præcis som fingeraftryk bruges til mennesker.

Dette hæfte er udarbejdet af Danmarks Jægerforbund

Tekst

Mikkel Bloch Westh, Danmarks jægerforbund

Faglig input

Jytte Harder og Ove Dam Hedegaard, Danmarks Jægerforbund

Fotos

Jette Martinussen, Christian Lang Jensen, Danmarks Jægerforbund m.fl.

Grafik og layout

Jette Martinussen, Danmarks Jægerforbund

**DANMARKS
JÆGERFORBUND**

